

Spørgeskemaundersøgelse

KONSEKVENSERNE AF COVID-19 FOR SMÅ- OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER OG JOBS HERI

Maj 2020

Spot på SMV universet

FORORD

Coronakrisen slår fast, at arbejdsløshed er et samfundsproblem. De ledige, nyledige og dimittenderne kommer til at stå i en svær situation, når de skal finde job. Det er derfor en vigtig opgave at sikre, at virksomhederne og de ledige finder hinanden hurtigst muligt i den gradvise genåbning af landet. Her spiller SMV universet en hovedrolle som ryggraden i dansk erhvervsliv.

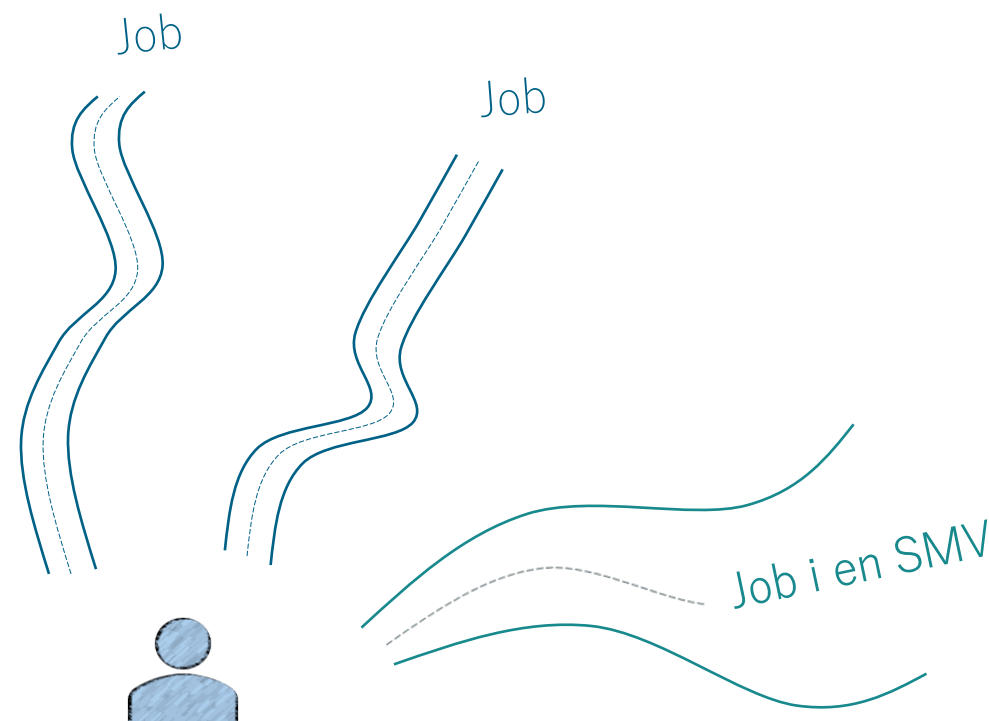
Akademikerne har derfor i samarbejde med Pluss Leadership gennemført en national spørgeskemaundersøgelse blandt SMV'er, der belyser coronakrisens konsekvenser for virksomhederne på den korte bane. Med undersøgelsen vil vi bidrage med viden om tendenser i SMV-landskabet, som kan målrette beskæftigelsesindsatsen til de brancher, hvor man kan forvente et behov for arbejdskraft vil opstå.

Undersøgelsen er gennemført i perioden **22. april til 1. maj 2020**. Vi har spurgt 978 SMV'er, der deltog i Akademikerkampagnen i 2019. 20,9 pct. har svaret - svarende til 204 besvarelser. Vi er således kommet så bredt rundt, at vi vurderer, at undersøgelsens resultater tegner et aktuelt billede af SMV'ernes vurdering af konsekvenser og fremtidsforventninger – særligt de små virksomheder. Vi har spurgt ind til seks hovedområder:

1) Efterspørgslen på services og produkter	5) Tilpasninger af forretningsmodel
2) Omsætningen	6) Nye arbejdsopgaver i virksomheden
3) Udviklingen i antal medarbejdere	
4) Behovet for akademisk arbejdskraft	

Vi er optaget af at se, hvordan virksomhedernes forventninger til fremtiden flytter sig over tid. Derfor er vi glade for, at hele 80 pct. af virksomhederne har sagt ja til, at vi må sende dem spørgeskemaet igen før sommerferien, hvilket giver en unik mulighed for at følge virksomhederne og branchernes forventninger i genåbningen af Danmark. Der kommer således en 2. analyse omkring sommerferien, hvor vi sammenligner med denne første analyse.

God læselyst.

Kontakt os gerne for at høre mere om undersøgelsen

Louise Bruun Rosenbaum
Chefkonsulent, Akademikerne
lbr@ac.dk

Jonas Kjærgaard Thodsen
Chefkonsulent, Pluss Leadership
jkt@pluss.dk

Summary

Først og fremmest skal der lyde en stor tak til de 204 virksomheder, som har besvaret spørgeskemaet!

I bidrager til at skabe et overblik over SMV-segmentet og give viden, der kan guide beskæftigelsesindsatsen i genåbningen, således virksomhedernes efterspørgsel på arbejdskraft kan imødekommes. Og tak til de 80 pct. af virksomhederne, der har sagt ja til at deltage igen i spørgeskemaundersøgelsen om to måneder. Det er vores formål, løbende i genåbningen, at følge virksomhedernes forventninger til fremtiden for at kunne tilpasse beskæftigelsesindsatsen hertil. Derfor bliver det for alvor interessant at sammenligne disse resultater fra denne første måling med anden måling om et par måneder for at følge med i, hvordan udvalgte virksomheder kommer til at reagere på det, der kommer af tiltag i den kommende tid i genåbningen. Vi vil dog også gerne dele resultaterne fra denne første måling med jer, selvom den ikke beskriver en udvikling men et her og nu billede.

Undersøgelsen bekræfter vores formodninger, at omtrent halvdelen af SMV-segmentet på tværs af brancher er blevet ramt på efterspørgslen som følge af nedlukningen ifbm. COVID-19 og deraf nedgang i omsætningen. 1/3 af SMV-segmentet er dog ikke gået ned i hverken efterspørgsel eller omsætning, og nogle virksomheder har endda øget deres omsætning. Der er altså tre typer af virksomheder: Dem der er meget negativt påvirket, dem der ikke er specielt påvirket eller uændret og dem som er påvirket positivt på efterspørgslen. Når virksomhederne ser i fremtidens ordrebøger og forbrugsmønstre, er de positive forventninger stigende, hvilket smitter af på deres forventninger til at ansætte, som stiger for de kommende måneder. Det er dog behæftet med en del usikkerheder, da det ikke kun afhænger af virksomhederne selv, men også den nære omverden ift. smittefare, restriktioner og forbrugsmønstre samt den fjerne omverden ift. eksport og genåbning i andre lande. Tæt på 1/3 af virksomhederne forventer, at corona-krisen vil sætte et varigt aftryk på deres forretningsplaner, hvor særligt øget digitalisering fremhæves som et nyt vilkår for at drive virksomhed.

Virksomhederne der har deltaget i undersøgelsen er virksomheder, som Akademikerne igennem Akademikerkampagnen har været i dialog med om et samarbejde om vækst og udvikling. De brancher og virksomheder der har deltaget i kampagnen er udvalgte efter et af to kriterier: 1) De beskæftiger en høj grad af akademikere eller 2) de er i vækst, og der er mulighed for at beskæftige flere akademikere.. Vi er klar over, at der formentlig er en hvis selvselektion i hvilke virksomheder, der besvarer spørgeskemaer som dette. Formentlig vil de mest pessimistiske om fremtiden og de hårdest ramte på økonomien her og nu være mindre tilbøjelige til at besvare spørgeskemaer som dette. Det er vigtigt at tage højde for denne mulige skævhed i tolkningen af resultaterne. Dog viser resultaterne, at der blandt virksomhederne, der har besvaret spørgeskemaet, både er virksomheder der oplever meget fremgang og meget tilbagegang som følge af COVID-19, hvorfor alle dele af spektret er repræsenteret i resultaterne.

HOVEDKONKLUSIONER

1 STØRSTEDELEN AF SMV'ERNE ER BLEVET RAMT ØJEBLIKKELT AF EFTERSPØRGSELSCHOKKET EFTER NEDLUKNINGEN AF DANMARK

Ca. 60 pct. af virksomhederne oplever tilbagegang eller meget tilbagegang i omsætning som en direkte konsekvens af corona-krisen.

2 MANGE VIRKSOMHEDER ER LYKKEDES MED AT FASTHOLDE MEDARBEJDERNE, MEN EN BETYDLIG ANDEL AF VIRKSOMHEDERNE HAR OGSÅ MÅTTE AFSKEDIGE

60 pct. af virksomhederne har indtil nu fastholdt denne samme størrelse, mens 30 pct. har måtte afskedige. Størstedelen af virksomhederne forventer at være samme størrelse de kommende måneder.

3 TRODS EN USIKKER FREMTID ER DER EN STIGENDE OPTIMISME AT SPORE I SMV-UNIVERSET

Vi er positivt overrasket over, at virksomhederne allerede på meget kort sigt har tillid til markedet og til, at efterspørgslen vil stige. En stor andel af virksomhederne forventer som månederne går, at de vil opleve mere og mere fremgang i efterspørgslen. Og mange forventer om 3-4 måneder at efterspørgslen efter arbejdskraft vender tilbage igen. Det er dog behæftet med en betydelig usikkerhed, da det i høj grad afhænger af hele samfundets genåbning og forbrugernes efterspørgselsmønstre i ind- og udland efter genåbningen.

4 DIGITALE SERVICES OG PRODUKTER ER DER NU ENDNU STØRRE BEHOV FOR I FREMTIDEN. DET KALDER PÅ NYE KOMPETENCER I VIRKSOMHEDERNE TIL AT LØSE NYE TYPER AF ARBEJDSOPGAVER

30 pct. har overvejet omlægning af forretningsområderne som følge af COVID-19, hvoraf ca. 40 pct. forventer nye opgaver i virksomheden skal løses ift. før COVID 19.

De deltagende virksomheder i undersøgelsen

Fordelt på brancher

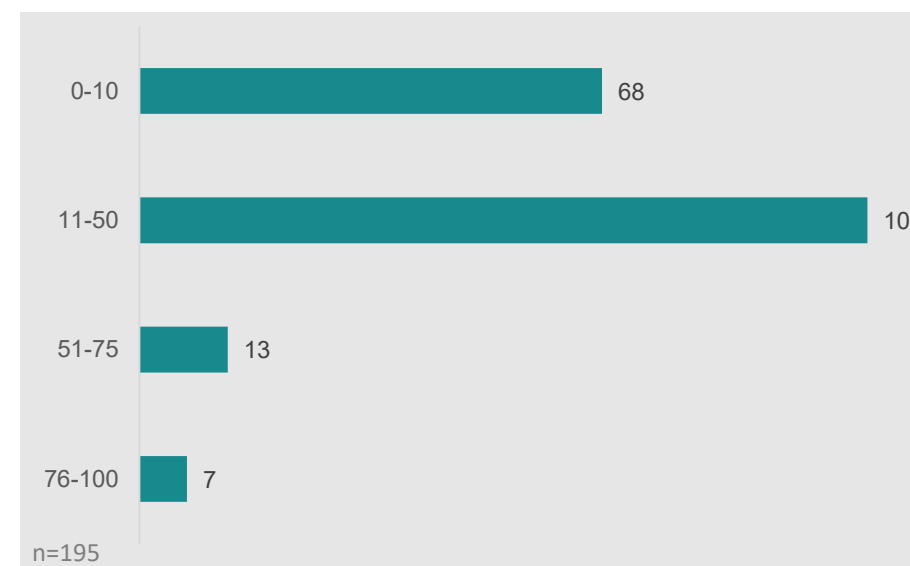

Disse seks brancher fokuserer rapporten på

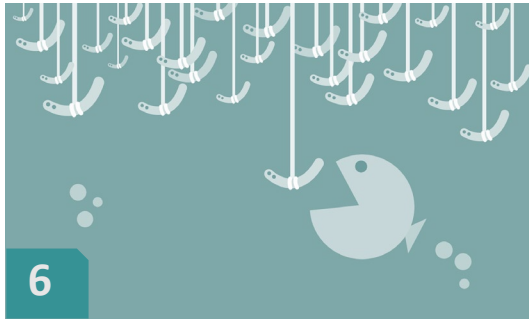
- Engroshandel og detailhandel (49)
- Fremstillingsvirksomhed (47)
- Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser (28)
- Information og kommunikation (13)
- Andre service ydelser (11)
- Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester (10)

Fordelt på antal ansatte

INDHOLDSFORTEGNELSE

6

**EFTERSPØRGSELSCHOK
FRA CORONA**

12

**OMSÆTNINGS
FORVENTNINGER**

15

**MEDARBEJDERSITUATION
I LYSET AF CORONA**

19

**ANSÆTTELSESSITUATION
- HYRER ELLER FYRER?**

22

**ANSÆTTELSE AF
AKADEMISK
ARBEJDSKRAFT**

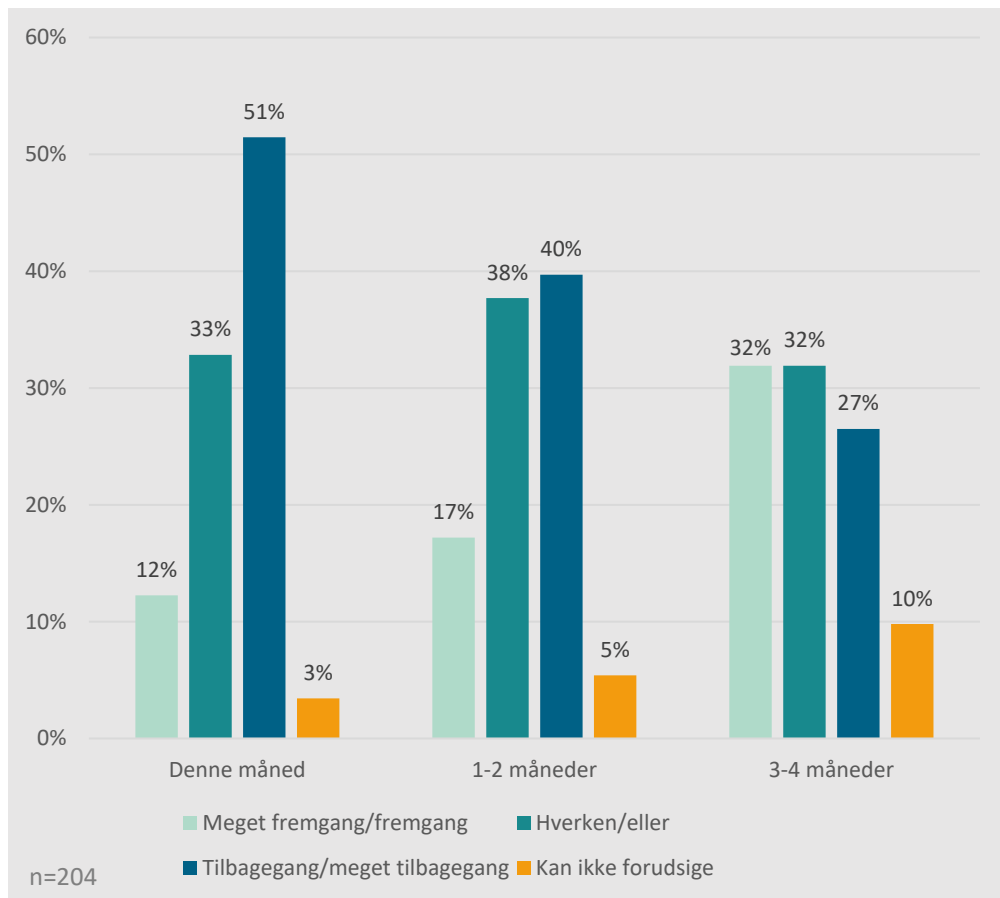

26

**FORRETNINGSMODEL OG
NYE ARBEJDSOPGAVER**

Efterspørgsel

Hvordan har COVID-19 påvirket jeres virksomhed på efterspørgslen indtil nu?

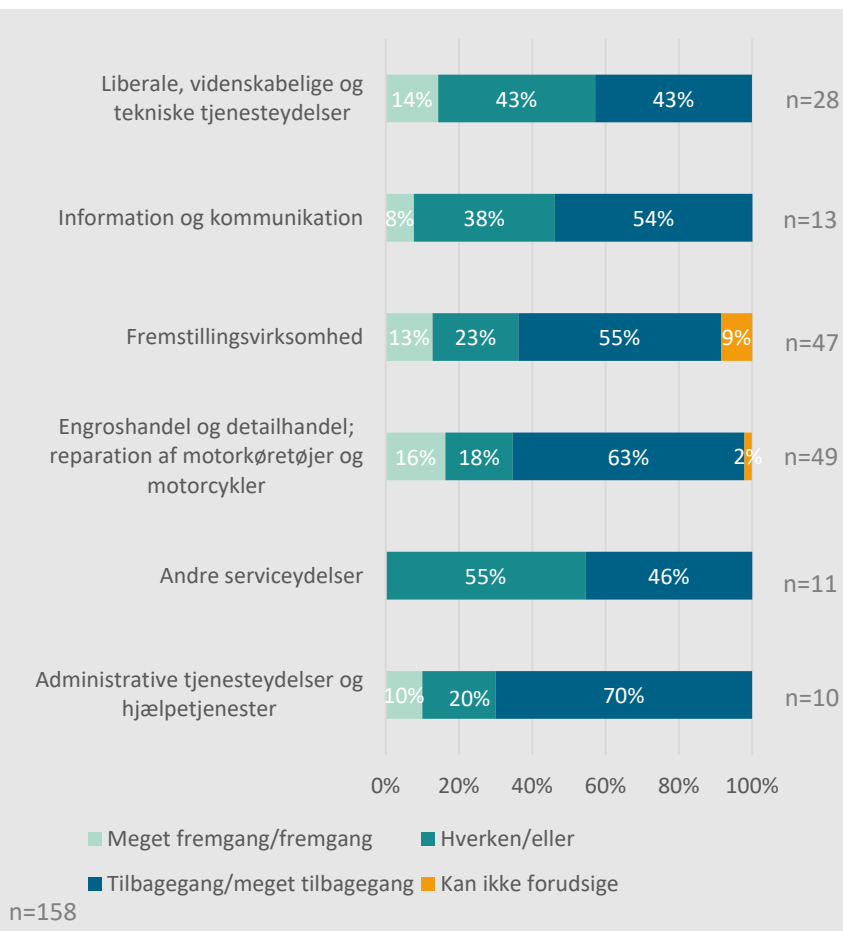

- **I april oplevede halvdelen af virksomhederne, at efterspørgslen gik tilbage som en direkte konsekvens af COVID-19:** Især en høj andel af virksomheder inden for administrative serviceydelser og hjælpetjeneste har oplevet tilbagegang. Samme branche er mest positive omkring fremtidig efterspørgsel.
- **Virksomhederne er usikre omkring fremtiden:** Besvarelsene viser, at fremtiden er svær at spå om for virksomhederne. Det er i høj grad ude af deres hænder, hvordan samfundet genåbner og, hvordan forbrugernes efterspørgsel vender tilbage. Flere brancher er stadig lukket som følge af nedlukningen, hvorfor de naturligt nok forventer tilbagegang.
- **Jo flere måneder frem virksomhederne ser, desto mere positive er SMV-segmentet omkring, at efterspørgslen vender tilbage:** Andelen af virksomheder, der forventer tilbagegang falder på 1-2 måneders sigt og igen 3-4 måneders sigt. Tilsvarende stiger andelen, der forventer fremgang fra 12 pct. til 32 pct. Der er visse branchetendenser i forventningerne. Mens det særligt er virksomhederne med 51-75 ansatte, der er i meget høj grad er positive i deres forventninger til fremtiden.

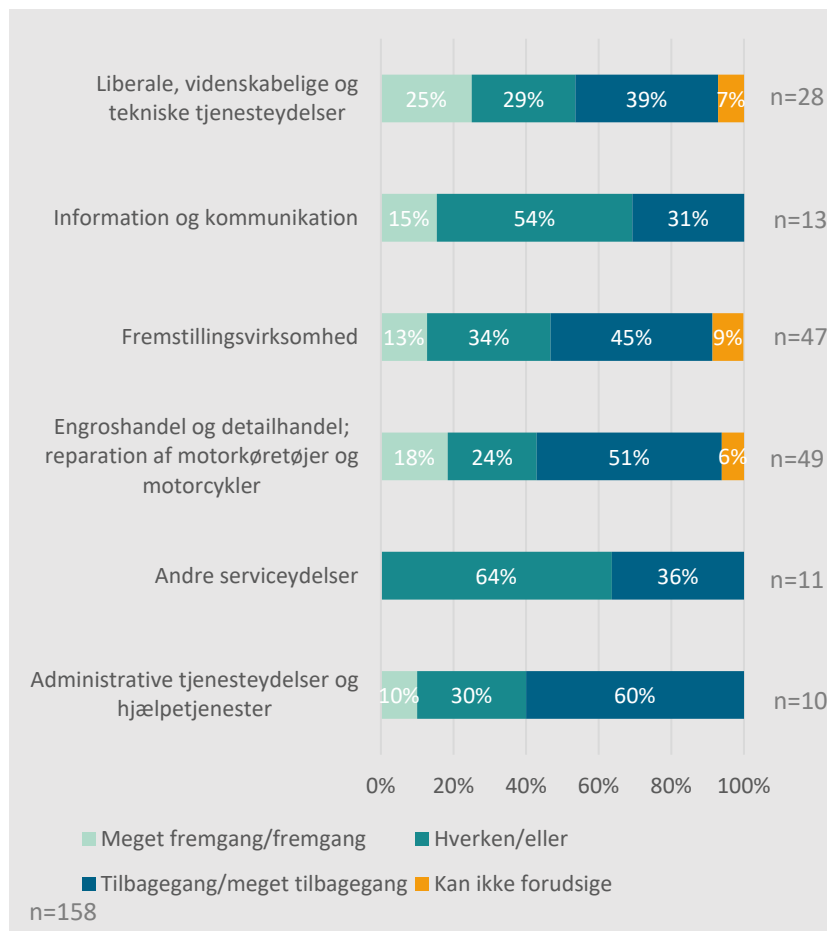
Efterspørgsel

Hvordan har COVID-19 påvirket jeres virksomhed på efterspørgslen indtil nu?

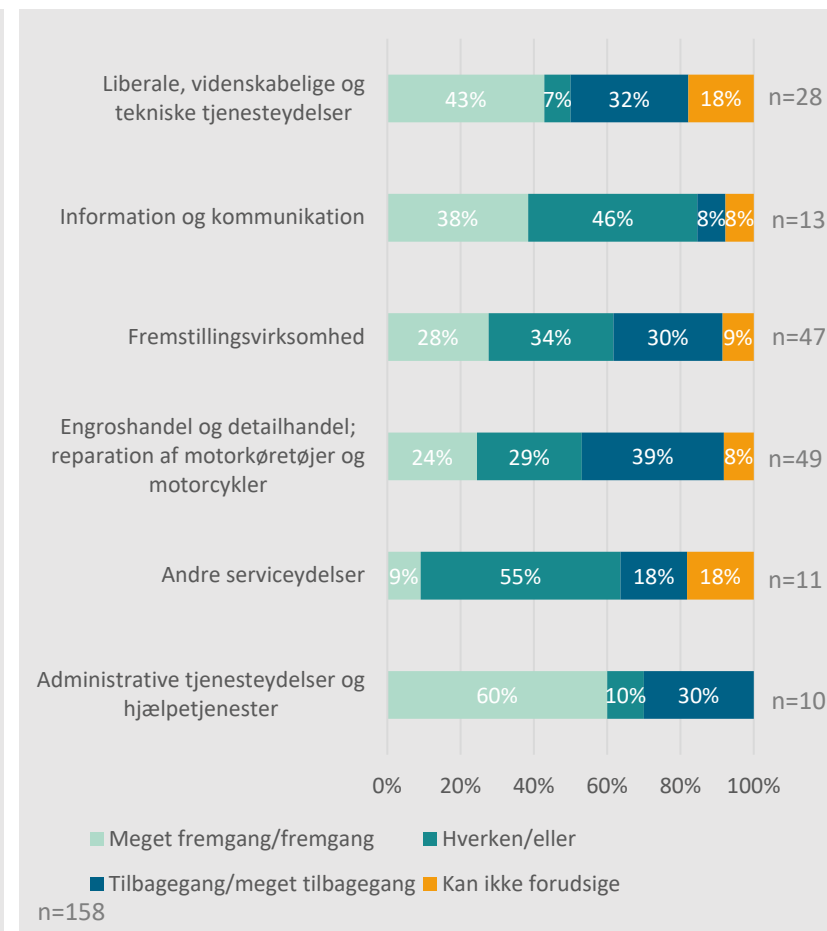
Denne måned

Om 1-2 måneder

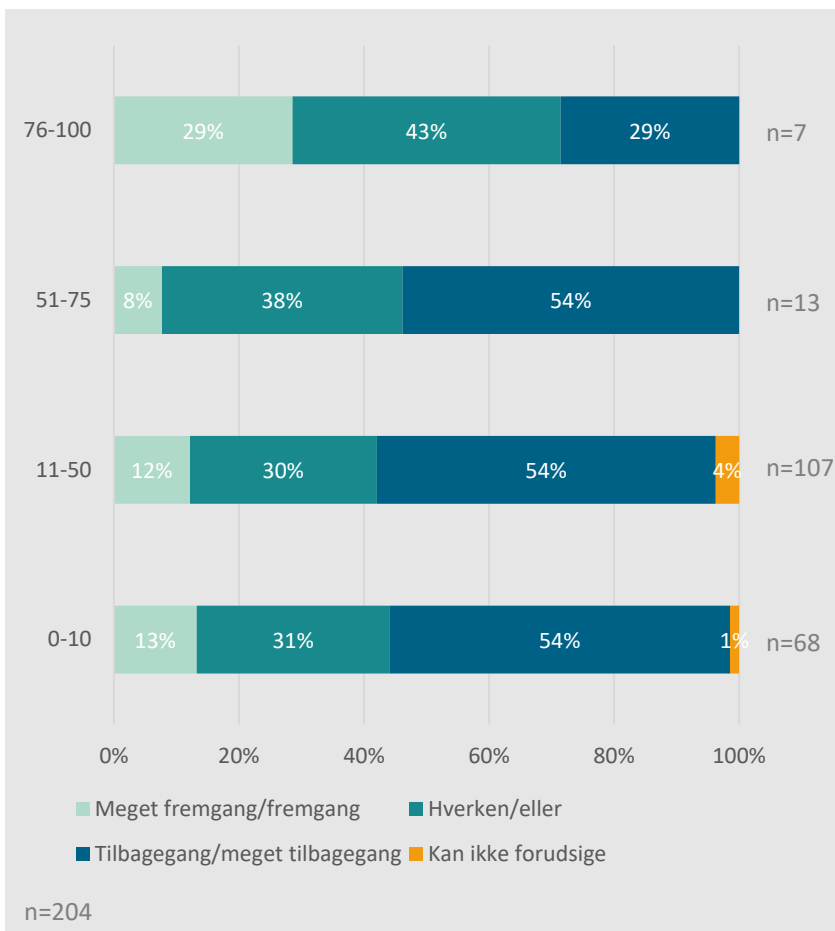
Om 3-4 måneder

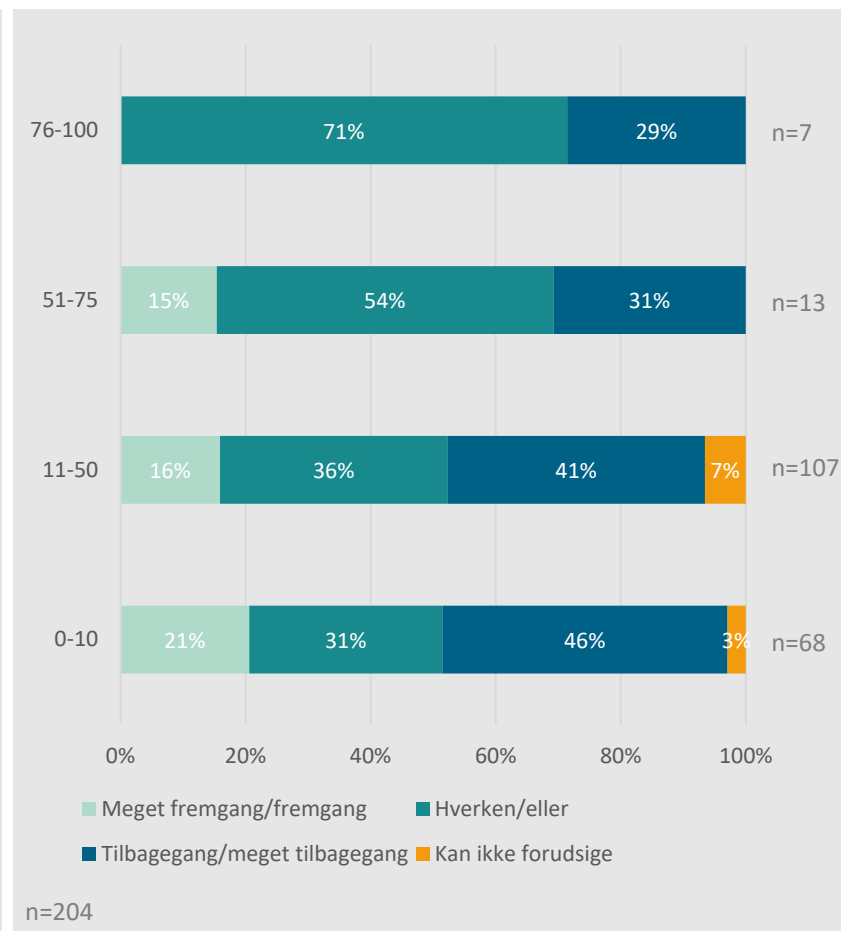
Efterspørgsel

Hvordan har COVID-19 påvirket jeres virksomhed på efterspørgslen indtil nu?

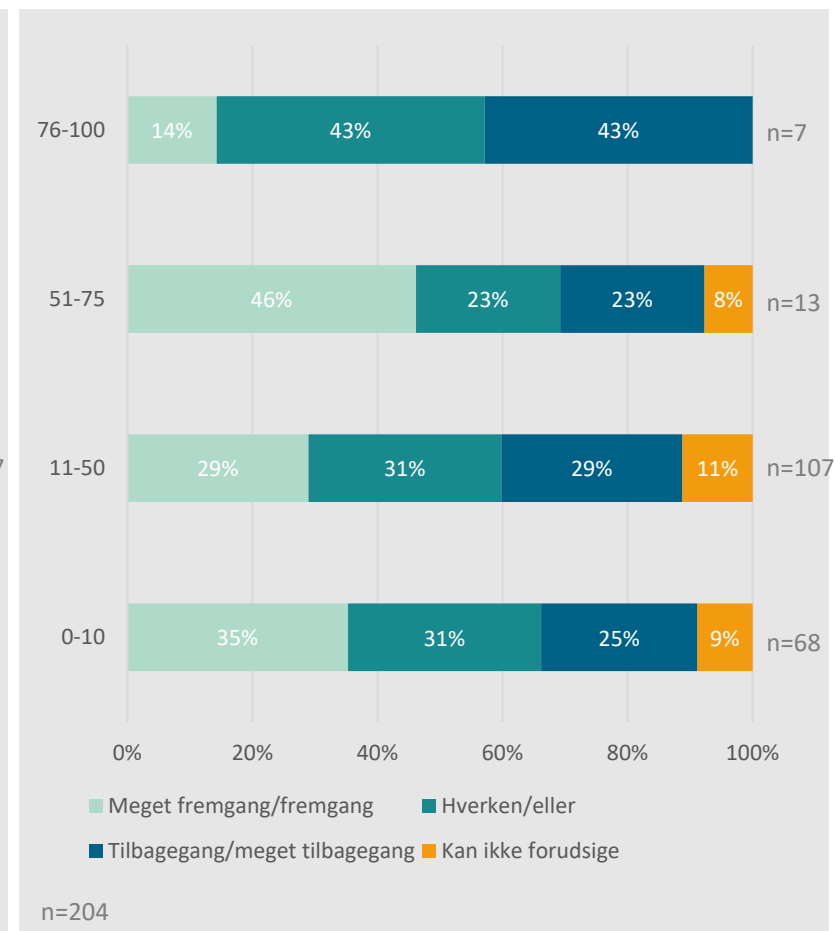
Denne måned

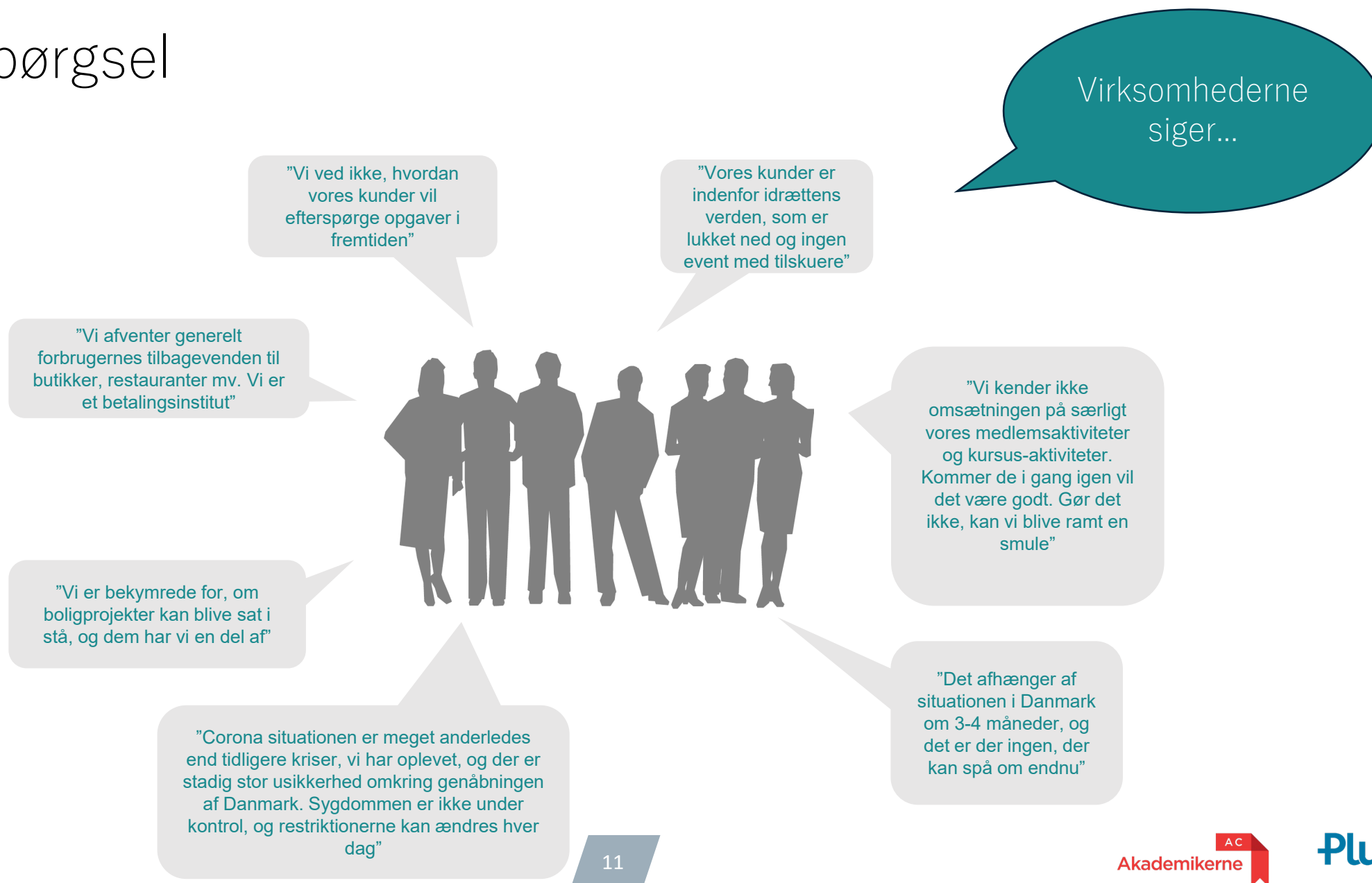
Om 1-2 måneder

Om 3-4 måneder

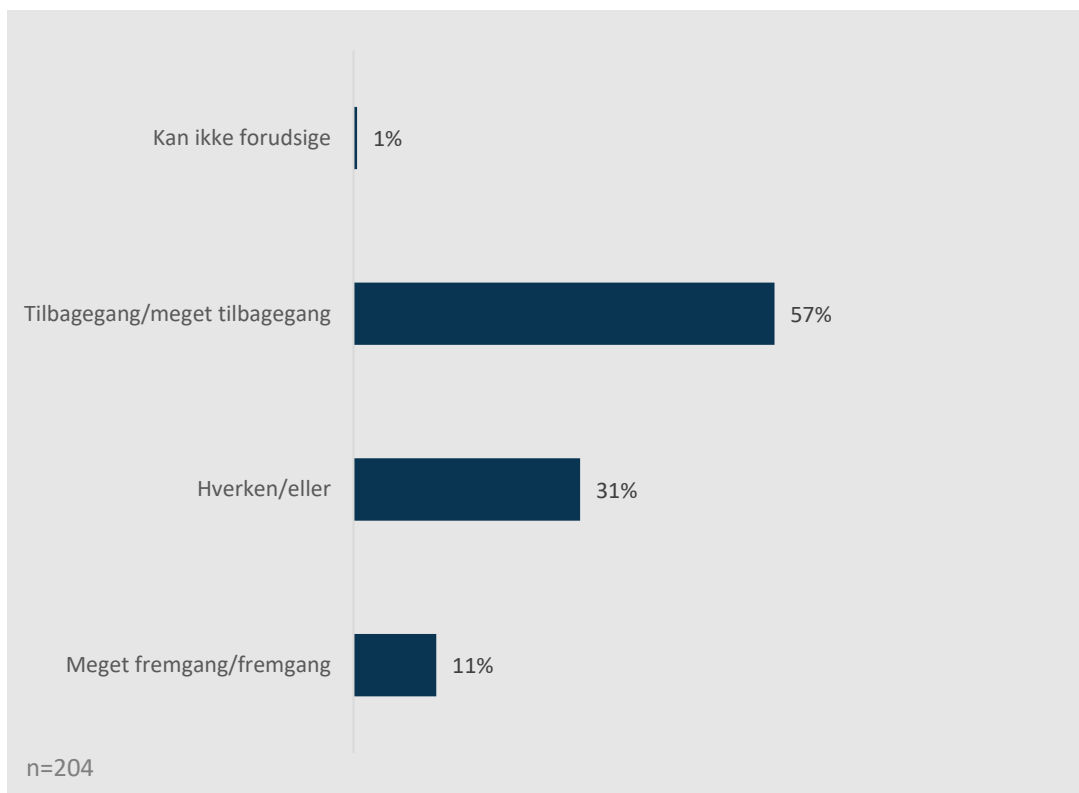

Efterspørgsel

Omsætning

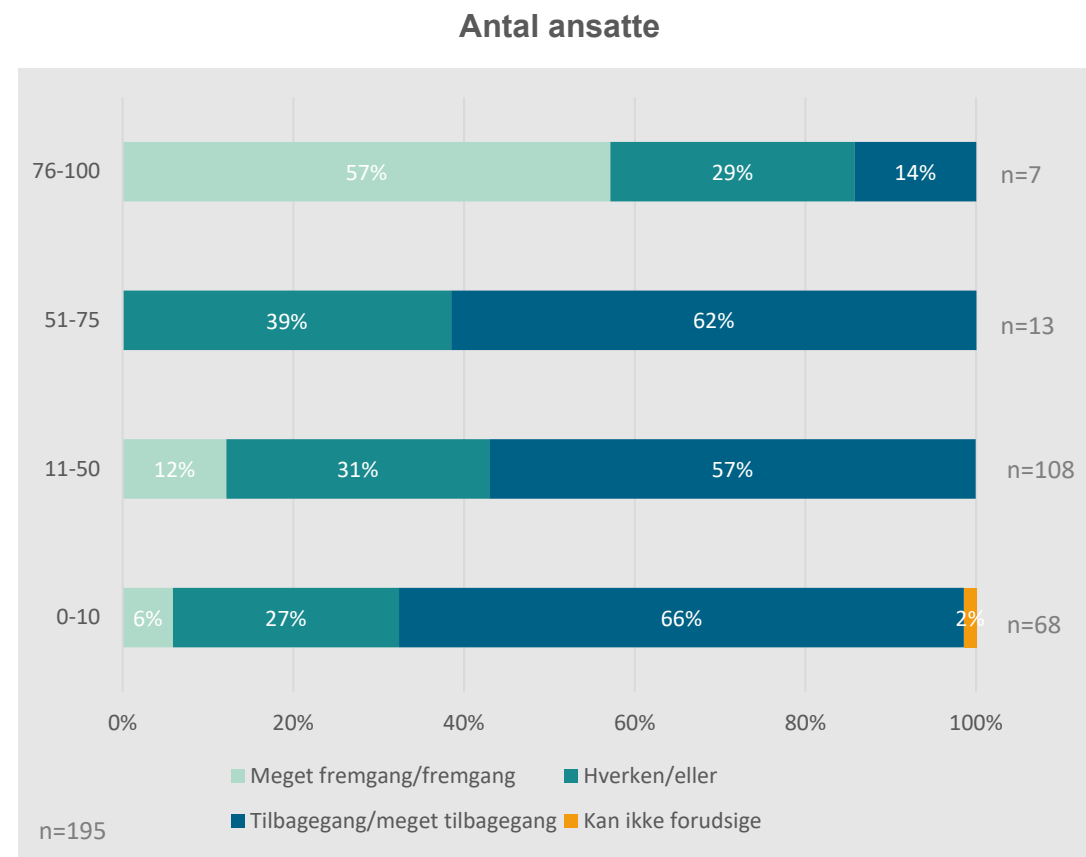
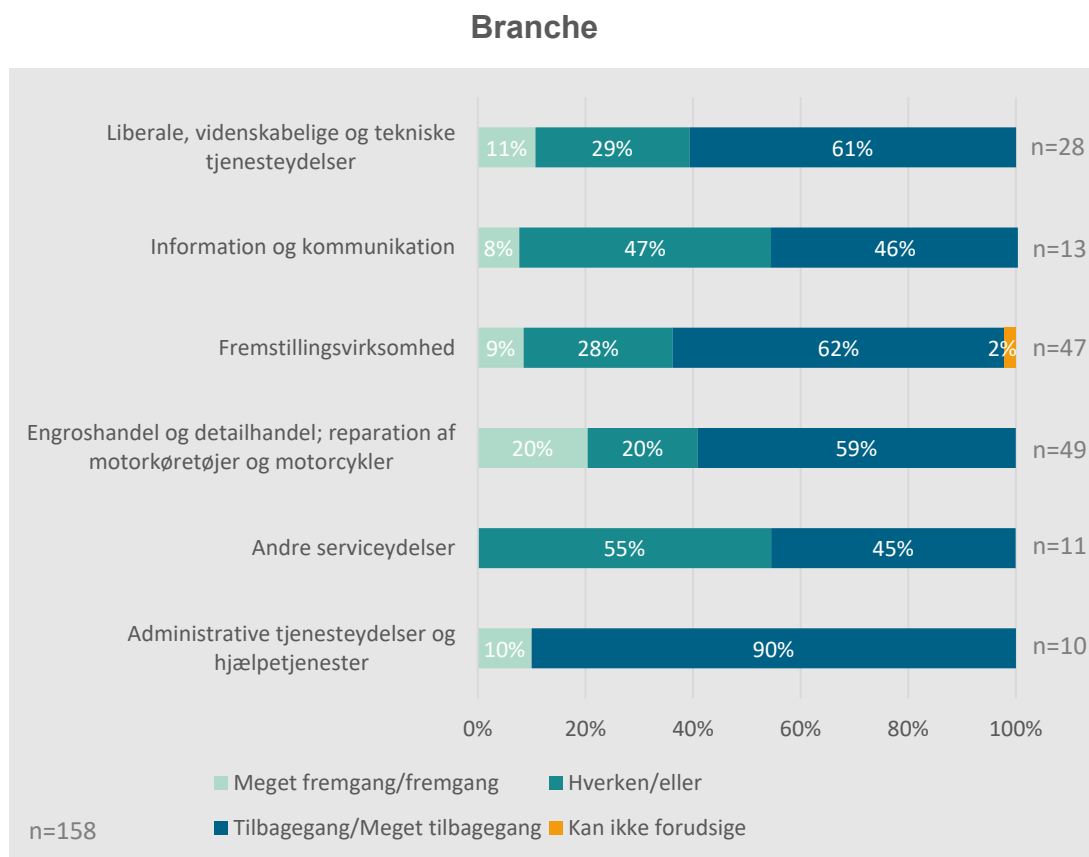
Hvordan har COVID-19 påvirket jeres virksomhed på omsætningen indtil nu?

- **Størstedelen af SMV'er har oplevet tilbagegang:** Over halvdelen af virksomhederne har oplevet enten tilbagegang eller meget tilbagegang. Heraf har 21 pct. oplevet meget tilbagegang i omsætningen som følge af COVID-19.
- **En betydeligt andel SMV'er oplever ingen påvirkning fra COVID-19:** Knap en tredjedel af virksomhederne oplever ingen forandring i omsætningen som følge af COVID-19. Og 11 pct. oplever fremgang eller meget fremgang, heraf 1,5 pct. som oplever meget fremgang.
- **Branche-tendens:** "Information og kommunikation", "Engros- og detailhandel" og "Andre serviceydelser" har været mindst påvirket på omsætningen.

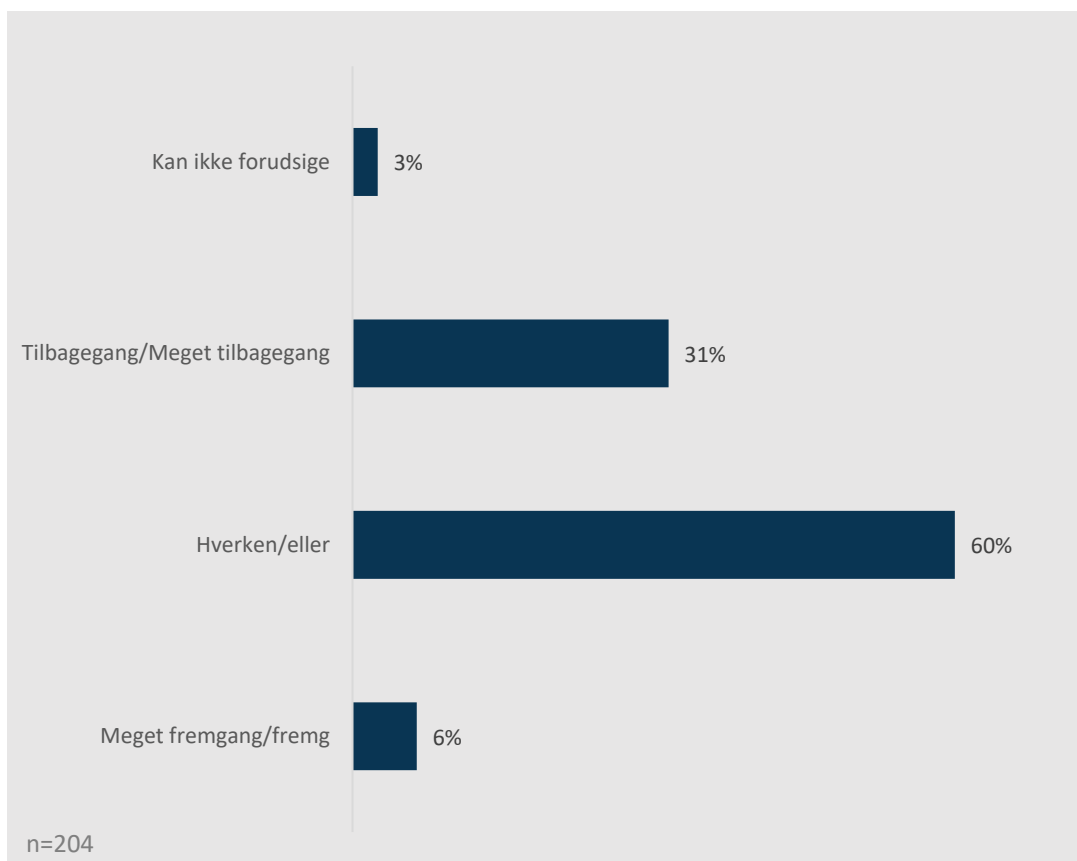
Omsætning

Hvordan har COVID-19 påvirket jeres virksomhed på omsætningen indtil nu?

Medarbejdere

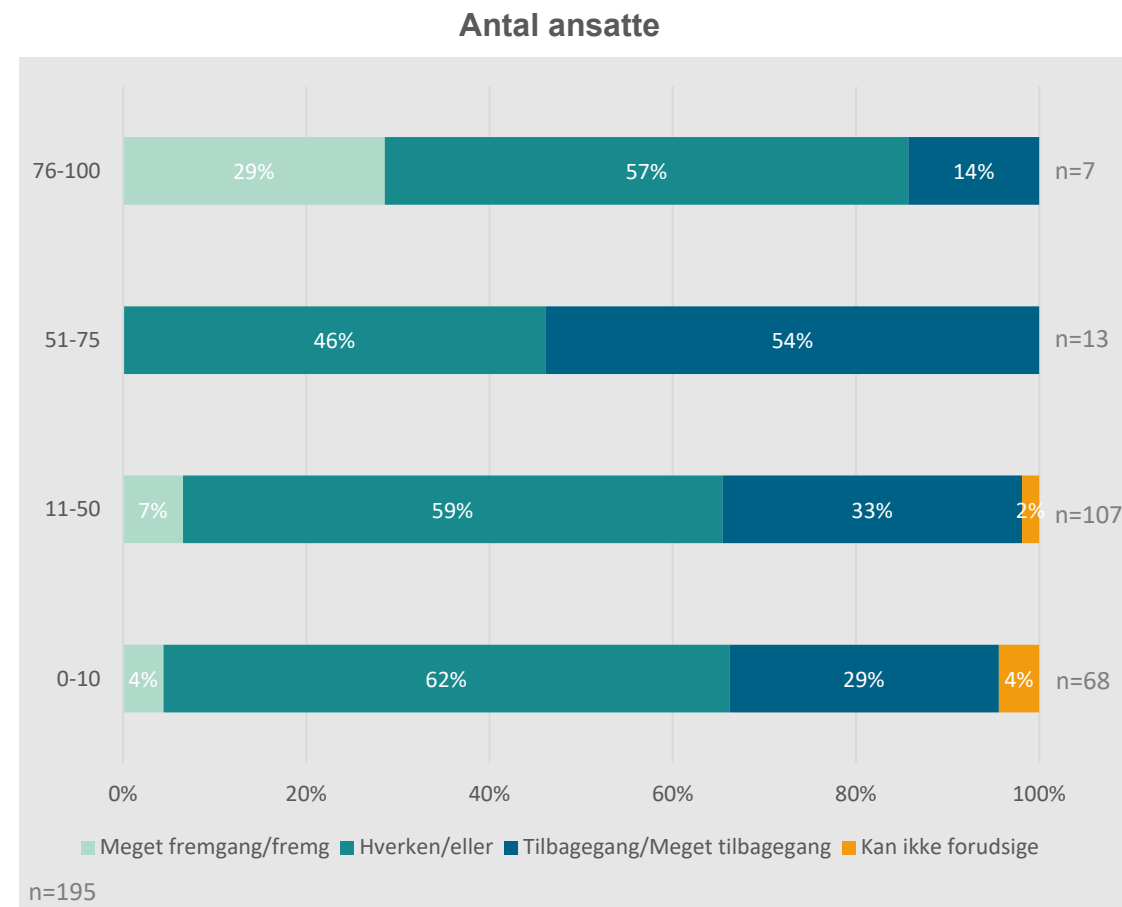
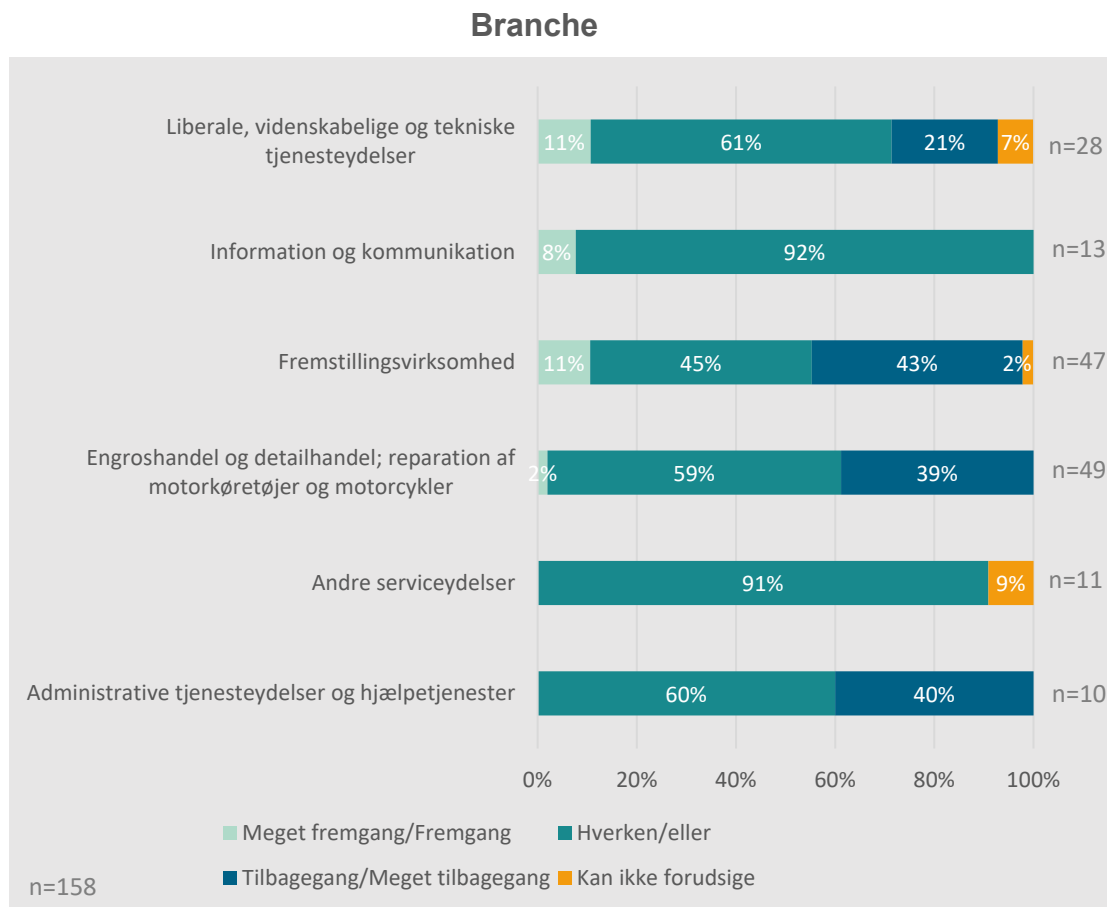
Hvordan har COVID-19 påvirket jeres virksomhed på antallet af medarbejdere indtil nu?

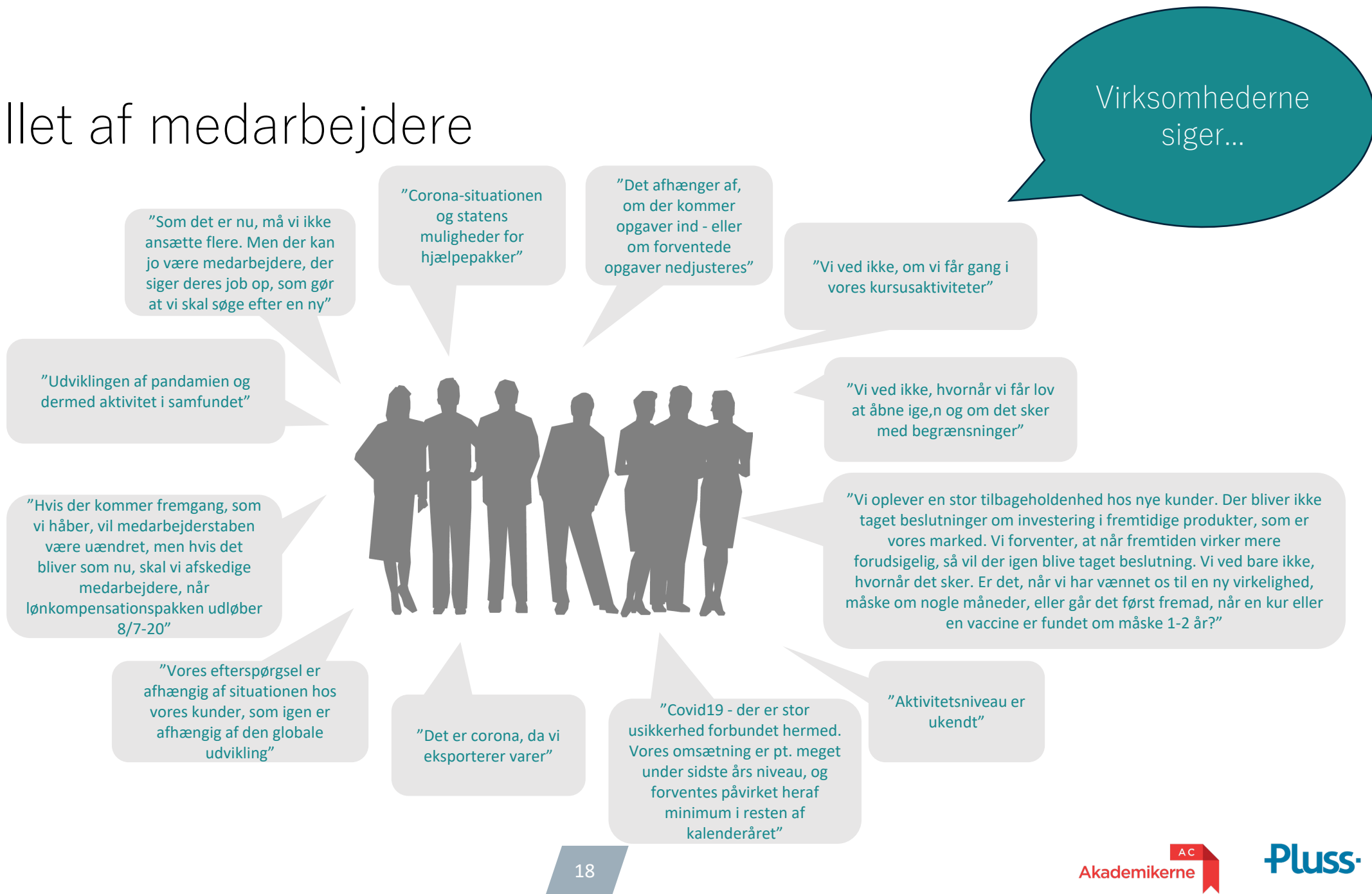
- **En stor andel har fastholdt samme størrelse:** 60 pct. af virksomhederne er uforandret i størrelse nu i forhold til før corona-krisen. Den ene af forklaringerne kan være, at en del oplever samme efterspørgsel, og den anden kan være muligheden for at søge lønkomensation.
- **Ca. 30 pct. af virksomhederne har måtte reducere antallet af medarbejdere sammenlignet med før corona:** 23 pct. har oplevet tilbagegang i antallet af medarbejdere som en følge af corona og 8 pct. har oplevet meget tilbagegang.
- **Særligt de store virksomheder i SMV-segmentet har oplevet fremgang i størrelse:** Ca. 30 pct. af virksomheder med mellem 76-100 ansatte har i perioden under coronakrisen oplevet fremgang eller meget fremgang i antallet af medarbejdere.

Medarbejdere

Hvordan har COVID-19 påvirket jeres virksomhed på antallet af medarbejdere indtil nu?

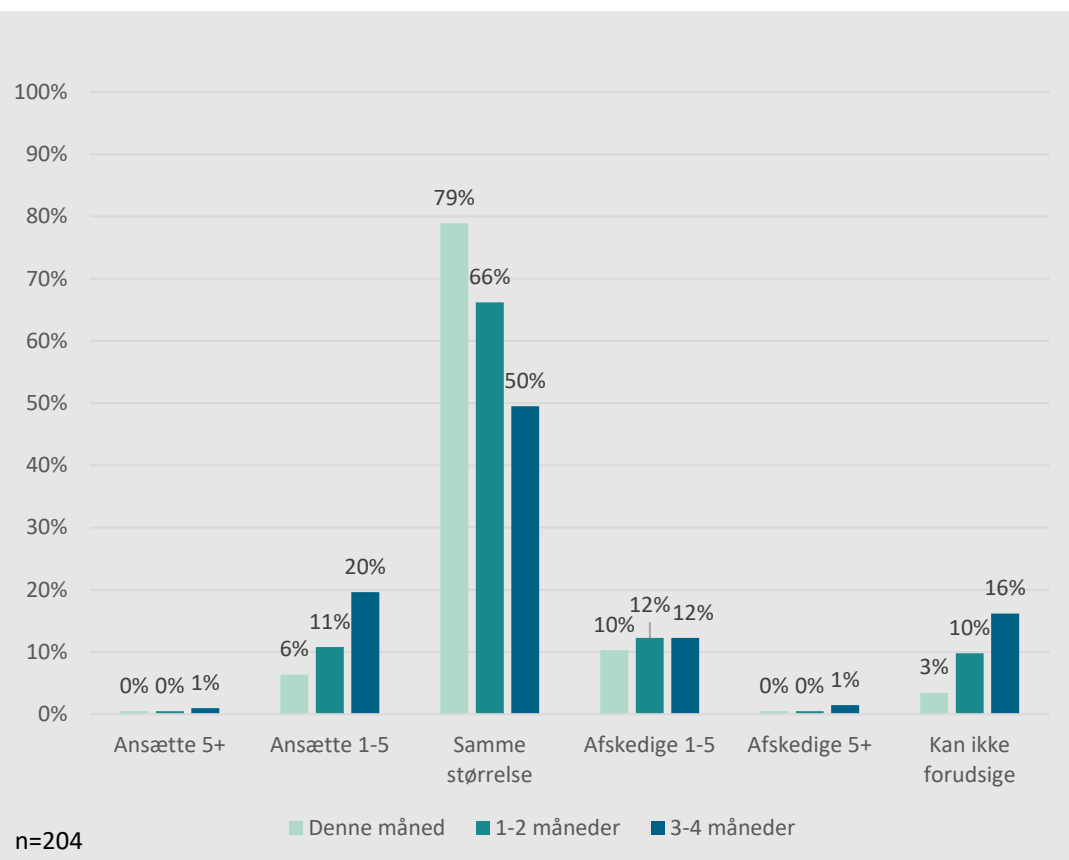

Antallet af medarbejdere

Ansættelser

Forventninger til ansættelser/afskedigelser

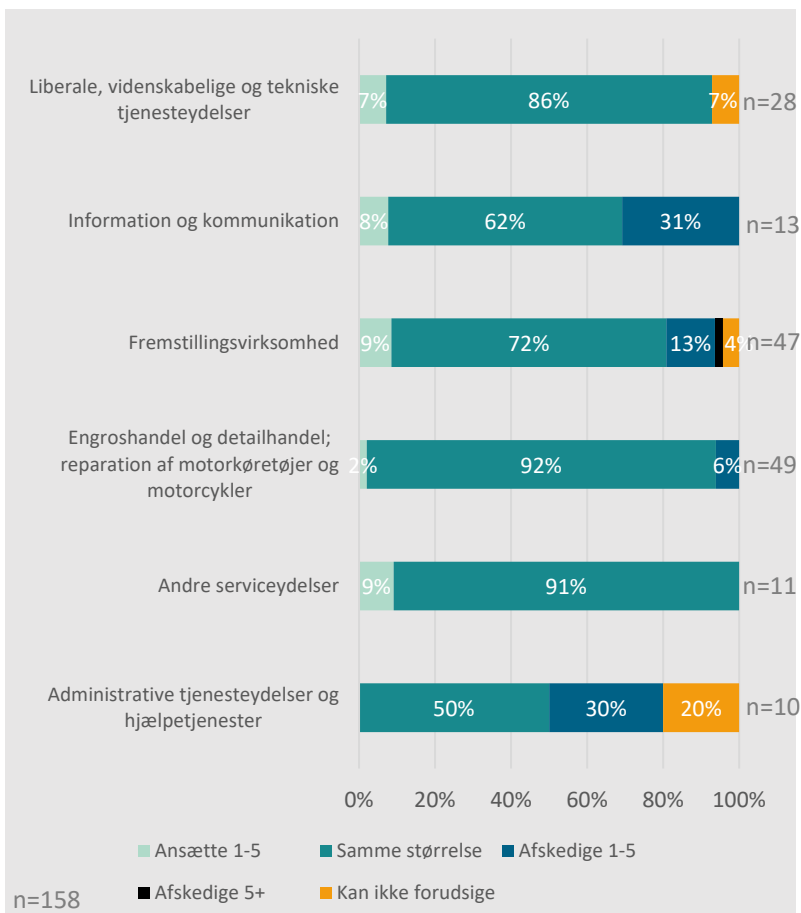

- **Situationen er status quo og for størstedelen af SMV'erne ikke til ansættelse, men andelen der forventer at være samme størrelse falder gradvist over tidsperspektivet:** Ca. 80 pct. af virksomhederne svarer, at de vil forblive den samme størrelse i denne måned. Den andel er faldet med 30 procentpoint, når man spørger dem til om 3-4 måneder.
- **Forventningerne til ansættelse stiger på lidt længere sigt, men det samme gør andelen, der ikke kan forudsige det:** Fremtiden er usikker for SMV'erne, men der er 15 procentpoint flere, der om 3-4 måneder end i denne måned angiver, at de vil ansætte 1-5 medarbejdere. Omtrent samme stigning ses i andelen, der ikke kan forudsige deres ansættelsessituation.
- **Nogle brancher er mere positive omkring fremtiden ift. at ansætte end andre.**

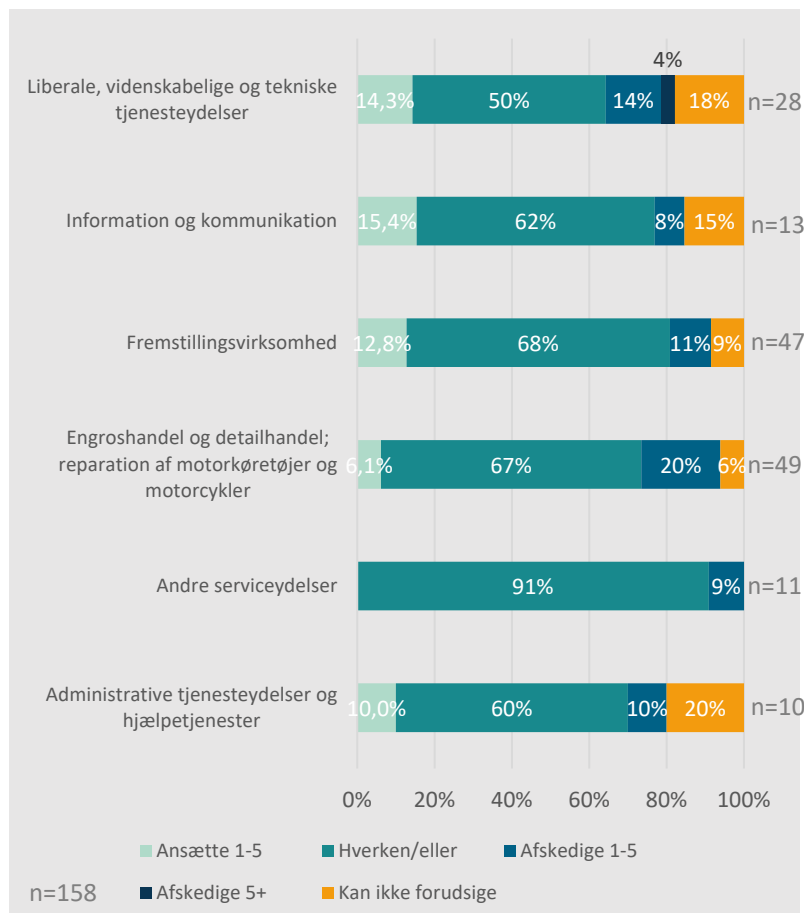
Ansættelser

Forventninger til ansættelser/afskedigelser

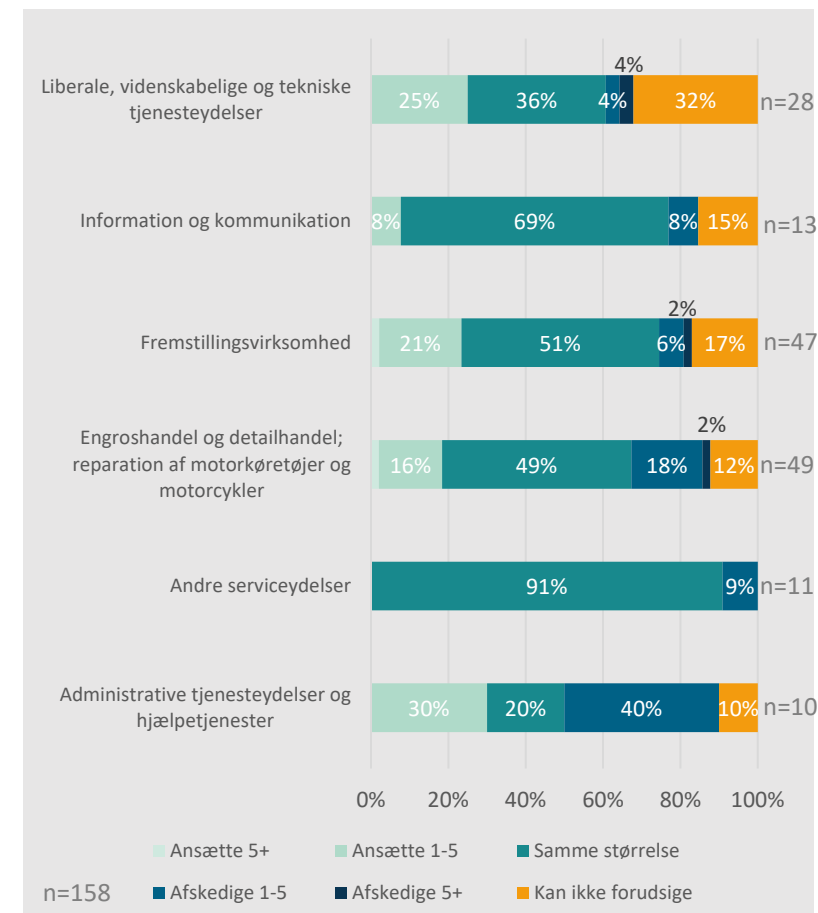
Denne måned

Om 1-2 måneder

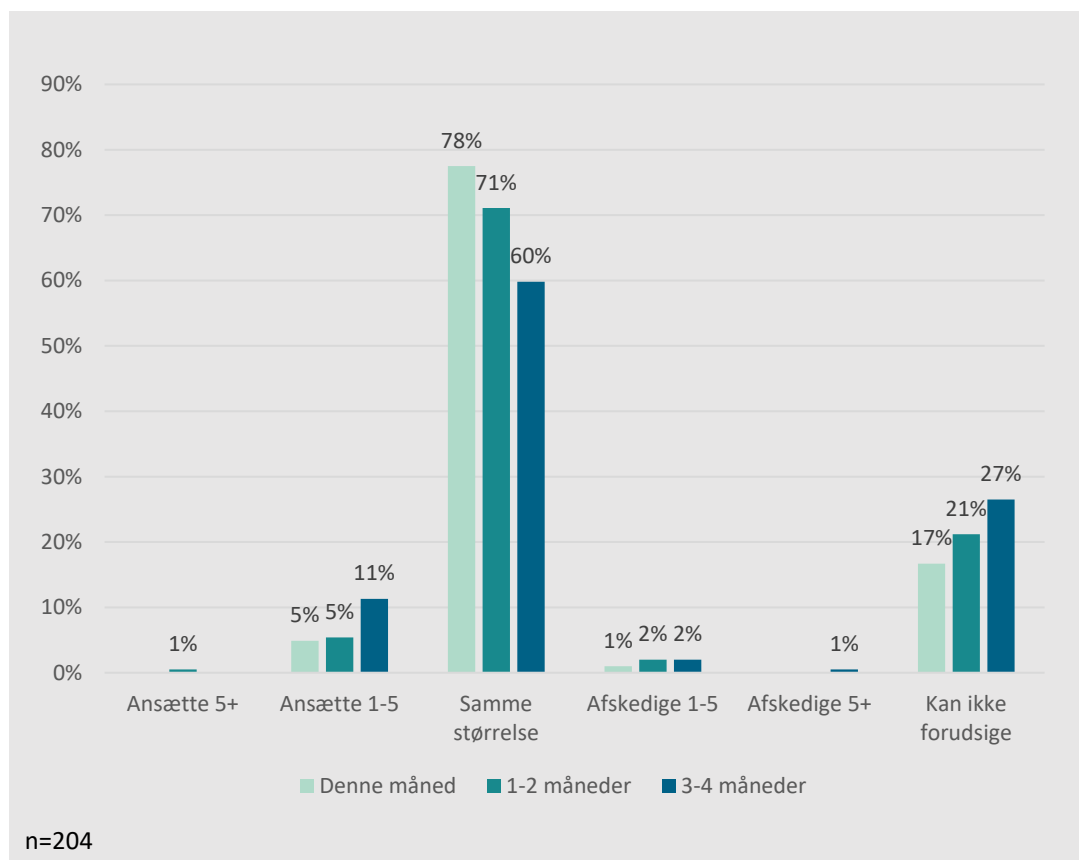

Om 3-4 måneder

Ansættelser af akademikere

Forventninger til ansættelse/afskedigelse af akademikere

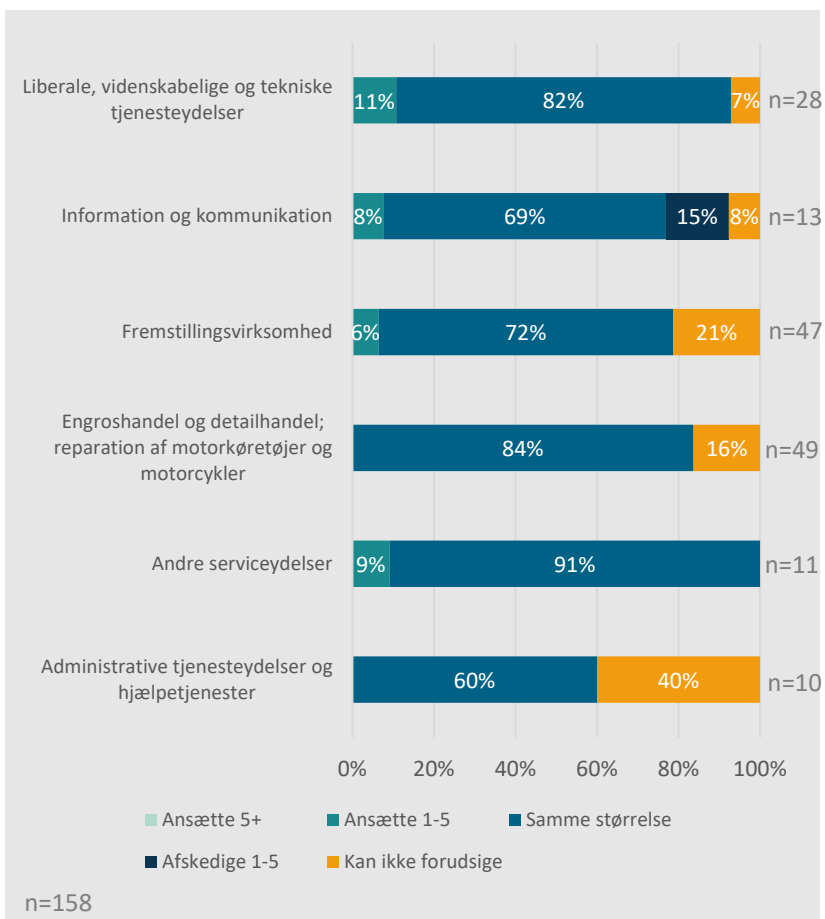

- **SMV'ernes forventninger om samme størrelse denne måned gælder os for AC'ere:** Ligesom for den generelle ansættelsessituation forventer størstedelen af virksomhederne ikke at ansætte akademikere i denne måned.
- **De positive forventninger til at ansætte akademikere stiger på lidt længere sigt...** men også et stigende antal virksomheder er usikre, når det kommer til at forudsige fremtiden om 3-4 måneder.
- **SMV'er inden for de liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser har en stigende forventning over månederne til, at de vil ansætte flere akademikere.**

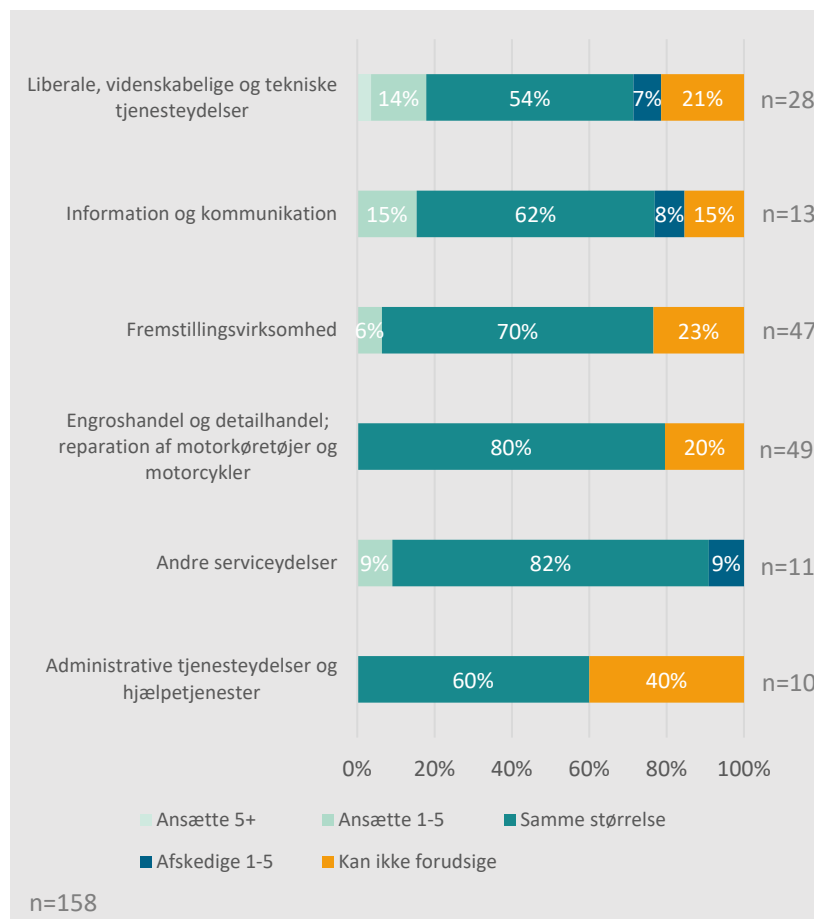
Ansættelser af akademikere

Forventninger til ansættelse/afskedigelse af akademikere

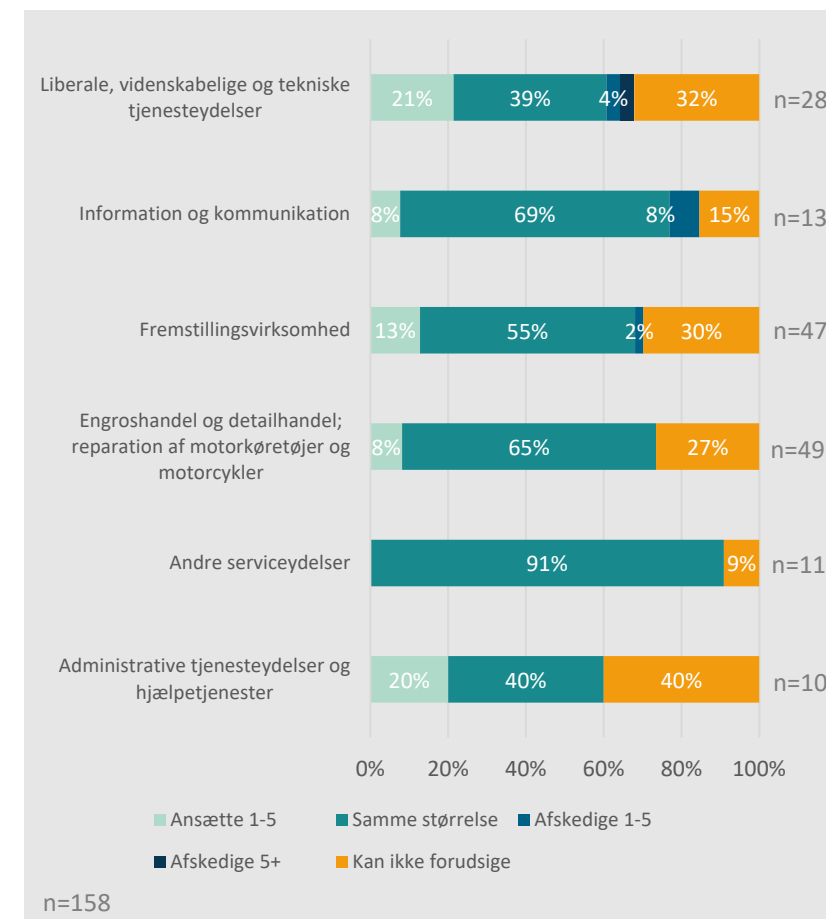
Denne måned

Om 1-2 måneder

Om 3-4 måneder

Ansættelser af akademikere

Virksomhederne
siger...

"Generel usikkerhed, og så har vi som håndværksvirksomhed ikke tradition for at ansætte akademikere"

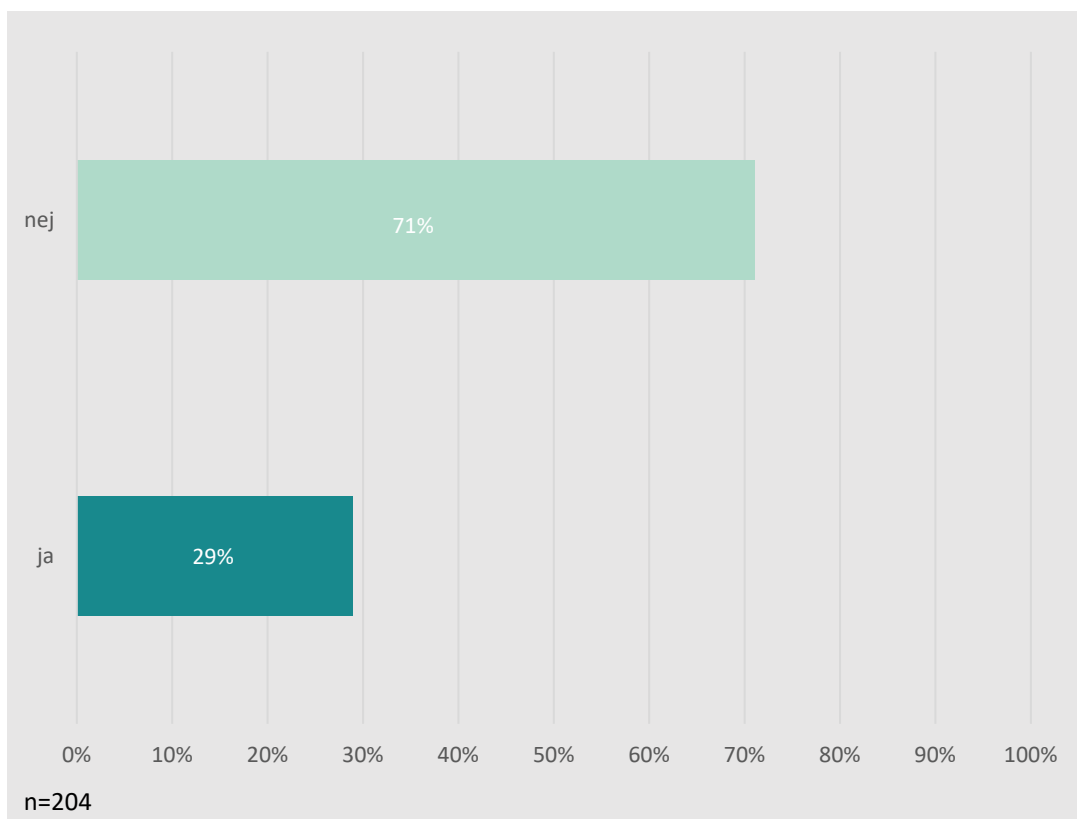
"Vi lever af eksterne konsulentopgaver, og siden de store virksomheder sparer eksterne konsulenter væk i STOR stil, så forsvinder vores forretningsgrundlag"

"Der er vores oplevelse, at nogle af vore kunder lige "holder vejret" - men vi forventer fortsat (håber), at når året er omme at se samme ordreportefølge på året"

"Vi har behov for hjælp fra akademikere, men på nuværende tidspunkt har vi ikke økonomien til at finansiere ansættelser"

Forretningsmodel

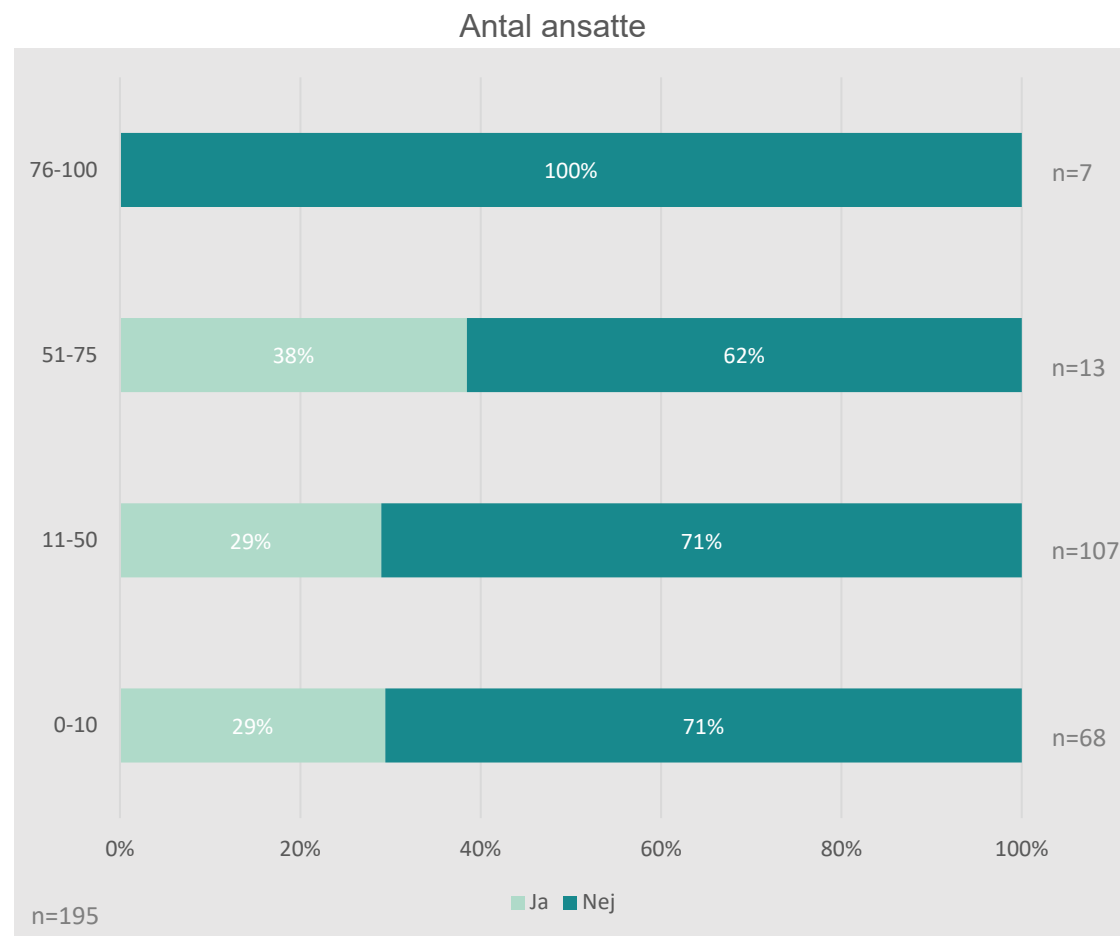
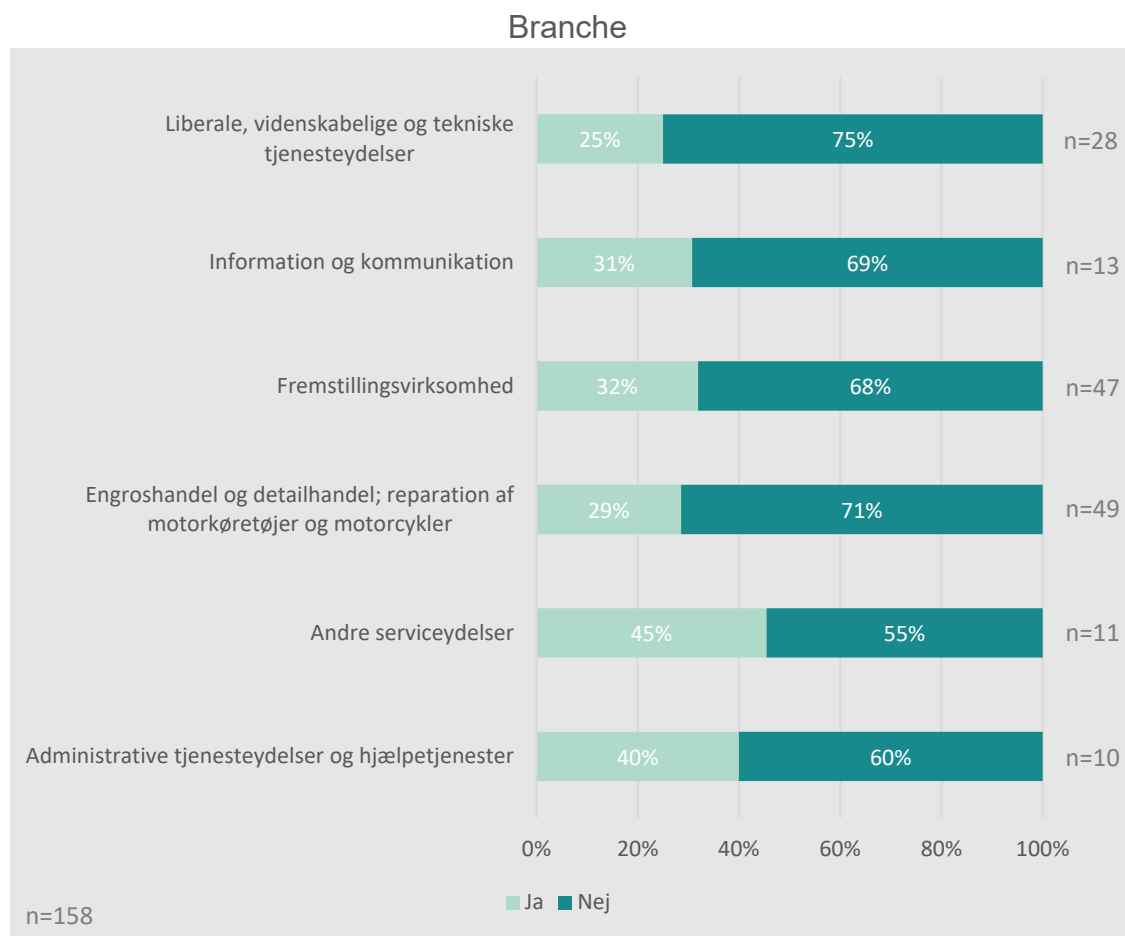
Omlægning af forretningsområde – eller dele heraf – ifm. de ændringer der er opstået pba. COVID-19

- **Næsten 30 pct. af de 204 virksomheder vurderer, at COVID-19 har haft eller kan få betydning for deres forretningsområde eller dele heraf:** Disse virksomheder vurderer, at der er behov for ændringer af eksisterende forretningsområder på grund af det eksterne chok, COVID-19 har været for deres virksomhed. Af disse 30 pct forventer knap 40 pct. af dem, at denne omlægning betyder nye arbejdsopgaver skal løses i virksomheden.
- **En betydelig andel af virksomhederne forventer en øget digitalisering af services, konferencer og produkter vil være fremtidens forretningsområde.**

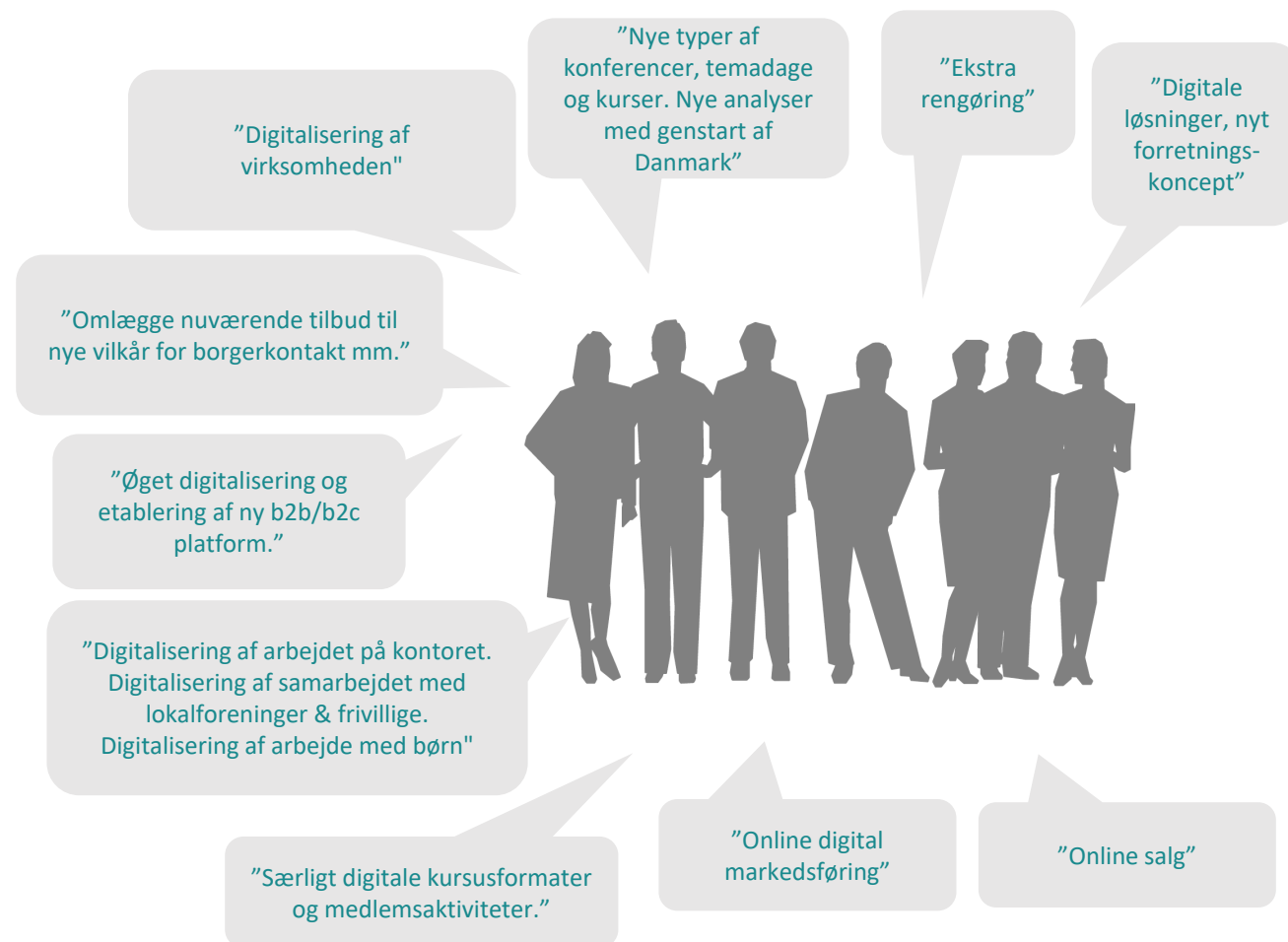
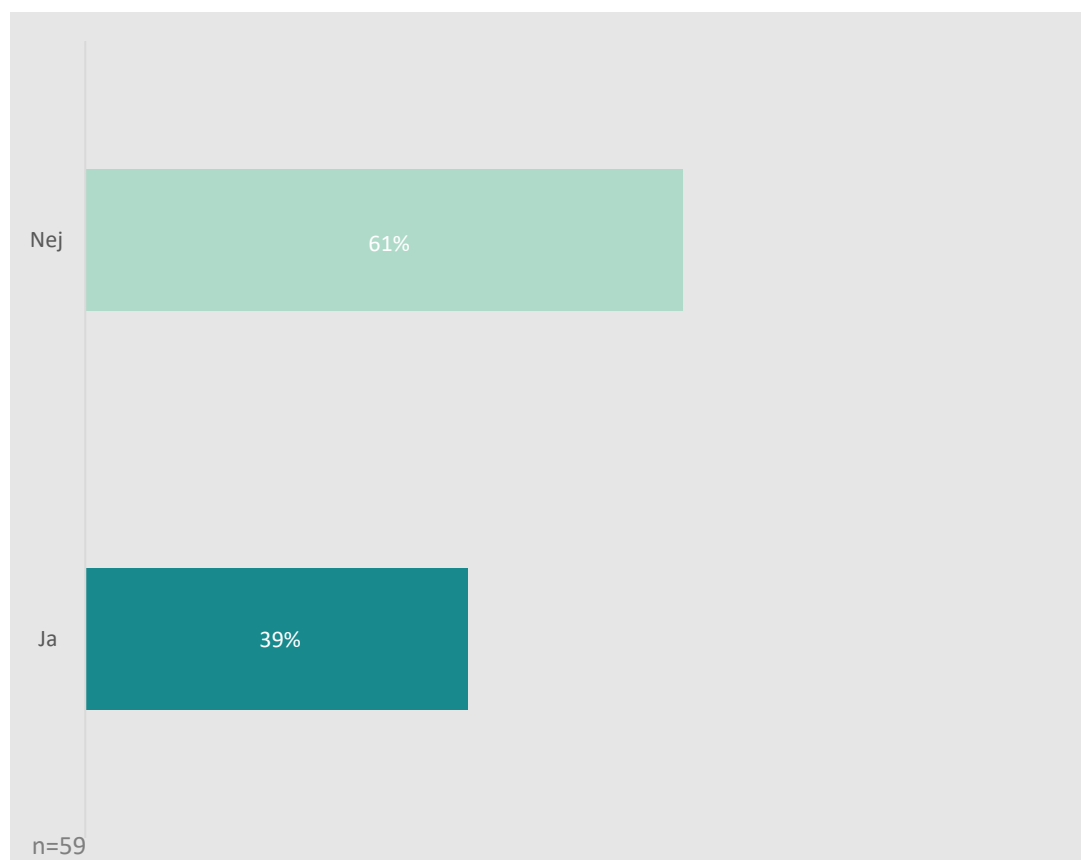
Forretningsmodel

Har I overvejet at omlægge jeres forretningsområde – eller dele heraf – ifm. de ændringer, der er opstået på baggrund af COVID-19?

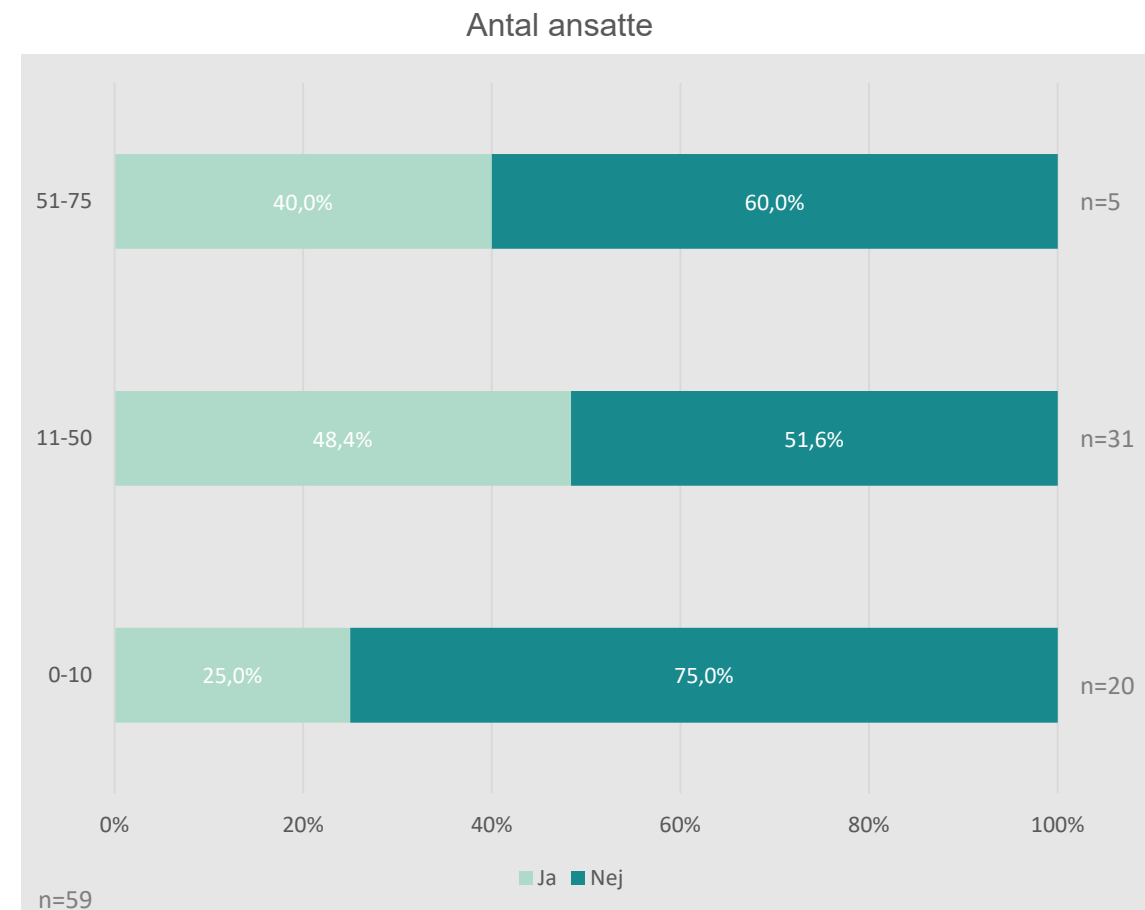
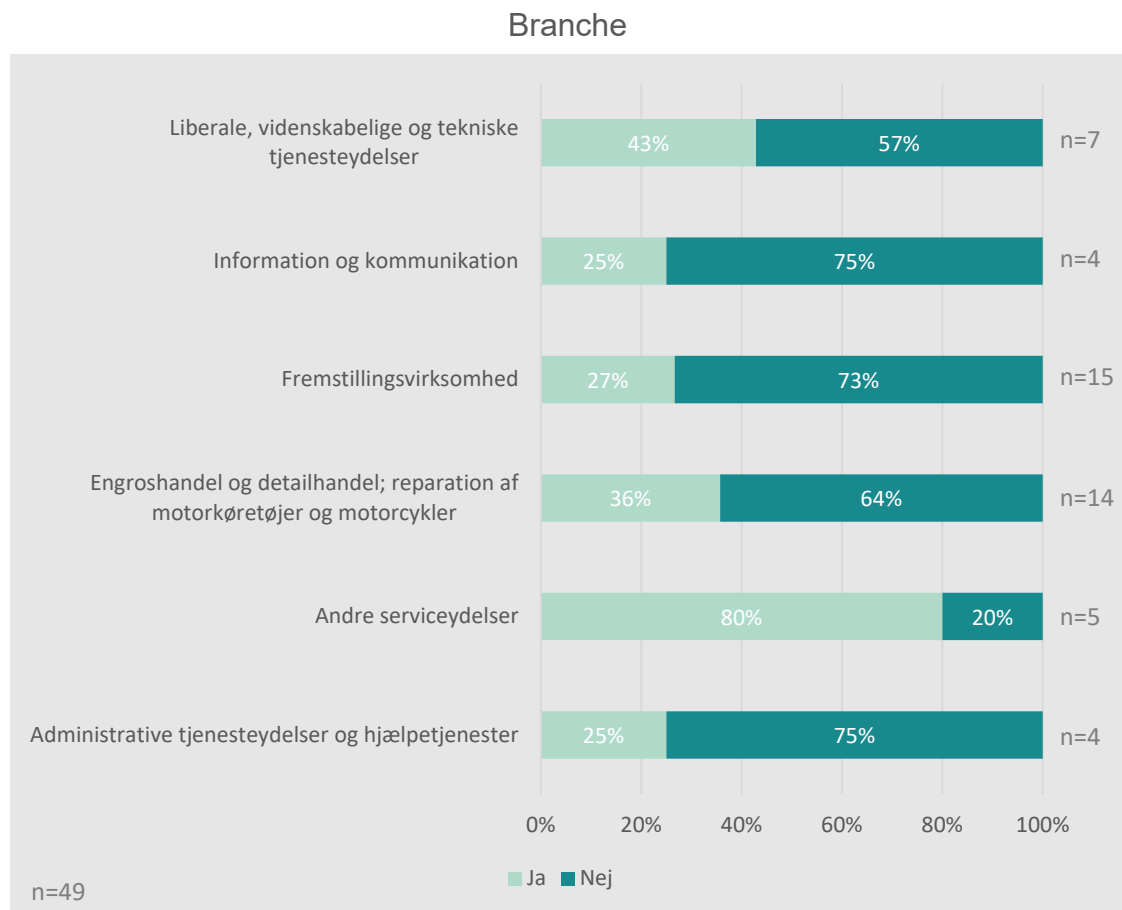
Nye arbejdsopgaver i virksomheden

Brug for at få løst nye opgaver ift. før COVID-19?

Nye arbejdsopgaver i virksomheden

Har I brug for at få løst nye arbejdsopgaver ift. før COVID-19?

Grunddata

1

Virksomheder fordelt på brancher

2

Virksomheder fordelt på
virksomhedsstørrelse og region

3

Virksomheder fordelt på
kommuner

Branche	Antal	Branche	Antal
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	10	Liberale, videnskabelige og tekniske	28
Andre service ydelser	11	tjenesteydelser	5
Bygge og anlægsvirksomhed	9	Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	5
Engros- og detailhandel: Motorkøretøjer	49	Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring	1
Fast ejendom	6	Råstofudvinding	7
Fremstillingsvirksomhed	47	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	4
Information og kommunikation	13	Transport og godshåndtering	2
Kultur, forlystelser og sport	2	Undervisning	3
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1	Vandforsyning, kloakvæsen, affaldshåndtering mm	1

Note: De brancher, der er blevet kontaktet af kampagnen, er ikke repræsentative for hele SMV-segmentet, men er udvalgt ud fra et af to kriterier:

1) En branche med efterspørgsel på AC arbejdskraft, 2) En branche i udvikling og vækst

Grunddata

1

Virksomheder fordelt på brancher

2

Virksomheder fordelt på
virksomhedsstørrelse og region

3

Virksomheder fordelt på
kommuner

Virksomhedsstørrelse	Antal	Geografisk spredning (region)	Antal
0-10	68	Region Hovedstaden	74
11-50	107	Region Midtjylland	69
51-75	13	Region Nordjylland	18
76-100	7	Region Sjælland	3
101-150	5	Region Syddanmark	14
151-250	1		
251-350	1		
351-500	0		
501-1000	1		

Note: Virksomheder med 0-50 ansatte der primært har besvaret spørgeskemaet. Det er samme virksomheder, som Akademikerkampagnen oplever i høj grad er villig til at mødes til dialog om udvikling, innovation og arbejdskraft.

Grunddata

1

Virksomheder fordelt på brancher

2

Virksomheder fordelt på virksomhedsstørrelse og region

3

Virksomheder fordelt på kommuner

Kommune	Antal	Kommune	Antal
Københavns Kommune	20	Rudersdal Kommune	5
Aarhus Kommune	19	Hvidovre Kommune	5
Herning Kommune	16	Høje-Taastrup Kommune	5
Aalborg Kommune	15	Skive Kommune	5
Skanderborg Kommune	11	Silkeborg Kommune	5
Favrskov Kommune	10	Viborg Kommune	4
Herlev Kommune	6	Randers Kommune	3
Lyngby Taarbæk Kommune	6	Odense Kommune	3
Esbjerg Kommune	6	Vejle Kommune	3

Note: Overrepræsentation af virksomheder fra de større byer, hvilket også er her, Akademikerkampagnen har flest besøg.

Spot på SMV universet